

Αειφόρος Ανάπτυξη

*Αειφόρος ανάπτυξη:
έννοια και περιεχόμενο*

Τρίπολη
Μάρτιος 2020

Γρηγόρης Σπυράκης
ΜΡΑ, PhD

Έννοιες

- ❑ Βιωσιμότητα (ή αειφορία): είναι ένα πρότυπο παραγωγής το οποίο στοχεύει στο καλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα, τόσο για τον άνθρωπο όσο και για το φυσικό περιβάλλον, τόσο στο παρόν, όσο και στο μέλλον
- ❑ Βασικό της στοιχείο είναι η ισορροπία μεταξύ παραγωγής αγαθών και πρώτης ύλης (που δαπανήθηκε για να επιτευχθεί η παραγωγή).

Έννοιες

- Στόχος των βιώσιμων διαδικασιών είναι να επιτύχουν περισσότερη παραγωγή με μικρότερη δαπάνη πρώτης ύλης, γι' αυτό η βιωσιμότητα αναφέρεται μαζί με την ανακύκλωση, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τον βιοκλιματικό σχεδιασμό

Έννοιες

- ❑ Η βιωσιμότητα εξασφαλίζει ότι οι φυσικοί πόροι θα υφίστανται εκμετάλλευση με ρυθμό μικρότερο από αυτόν με τον οποίο ανανεώνονται,
- ❑ διαφορετικά λαμβάνει χώρα περιβαλλοντική υποβάθμιση!
- ❑ Θεωρητικά, το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης είναι η ανικανότητα του γήινου οικοσυστήματος να υποστηρίξει την ανθρώπινη ζωή (οικολογική κρίση)

Έννοιες

- ❑ Στο πολιτικό πεδίο, ο όρος βιωσιμότητα μπορεί να σχετίζεται με τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον
- ❑ Η έννοια της βιωσιμότητας επομένως, στο πλαίσιο μίας αναλυτικότερης προσέγγισης, μπορεί να υποδιαιρεθεί σε «περιβαλλοντική βιωσιμότητα», «οικονομική βιωσιμότητα» και «πολιτικοκοινωνική βιωσιμότητα»

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

- ❑ Η αειφόρος ανάπτυξη ή βιώσιμη ανάπτυξη αναφέρεται στην οικονομική ανάπτυξη που σχεδιάζεται και υλοποιείται λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιωσιμότητα
- ❑ Η βιώσιμη ανάπτυξη θέτει εξ ορισμού το ζήτημα του περιορισμού ή της ηθικής της ανάπτυξης,
- ❑ ζητήματα που η παραδοσιακή θεωρία της ανάπτυξης, αλλά και οι πολιτικές των κυβερνήσεων, αγνοούσαν επί μακρόν
- ❑ Οι κυβερνήσεις κατά το παρελθόν επιδίωκαν κατά βάση την χωρίς περιορισμούς οικονομική μεγέθυνση

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

- ❑ Σταδιακά διαπιστώθηκε ότι η άνευ περιορισμών αύξηση του ΑΕΠ προκάλούσε διατάραξη των σχέσεων ανθρώπου και περιβάλλοντος
- ❑ Έτσι στα πρότυπα της αναπτυξιακής πολιτικής άρχισαν να ενσωματώνεται η περιβαλλοντική διάσταση
- ❑ κυρίως στους τομείς της γεωργίας, της ενέργειας και των μεταφορών, όπου παρατηρούνται σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

- *Αν επιδιώξουμε να ορίσουμε την αειφόρο ανάπτυξη αυτή θα συνοψιστεί στην ανάπτυξη που θα ικανοποιεί τις ανάγκες της παρούσας γενεάς, δίχως να περιορίζει (ή υποθηκεύει) τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες*

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

□ Διαφορετικά:

η βελτίωση της οικονομικής ευημερίας της παρούσας γενεάς να μη θέτει περιορισμούς στην ευημερία των μελλοντικών γενεών, κυρίως σε όρους αποθέματος φυσικού κεφαλαίου

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

Ενδεικτικοί ορισμοί:

- ❑ Βιώσιμη ανάπτυξη είναι η βελτίωση της ποιότητας της ζωής μέσα στα πλαίσια της φέρουσας ικανότητας των υποστηρικτικών οικοσυστημάτων (IUCN, UNEP και WWF, 1991)
- ❑ Βιώσιμη είναι η κοινωνία που μπορεί να υπάρξει στο μέλλον, που μπορεί να βλέπει μακριά, που είναι ευέλικτη και σοφή, ώστε να μην υπονομεύει ούτε τα φυσικά, ούτε τα κοινωνικά της υποστηρικτικά συστήματα (Meadows et al., 1995)

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

Ενδεικτικοί ορισμοί:

- ❑ Βιώσιμη ανάπτυξη σημαίνει να βασίζονται οι αναπτυξιακές και περιβαλλοντικές πολιτικές σε μία ανάλυση κόστους-οφέλους και σε μία προσεκτική οικονομική ανάλυση που θα ενδυναμώνει την περιβαλλοντική προστασία και θα οδηγεί σε αυξανόμενα και διατηρήσιμα επίπεδα ευημερίας (World Bank, 1992)

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

Καταληκτικά:

- Η αειφόρος ανάπτυξη (ή βιώσιμη ανάπτυξη) αναφέρεται στην οικονομική ανάπτυξη που σχεδιάζεται και υλοποιείται λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιωσιμότητα

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης

Καταληκτικά:

- Γνώμονας της αειφορίας είναι η μέγιστη δυνατή απολαβή αγαθών από το περιβάλλον, χωρίς όμως να διακόπτεται η φυσική παραγωγή αυτών των προϊόντων σε ικανοποιητική ποσότητα και στο μέλλον

Η έννοια της ανάπτυξης

- Στις Οικονομικές Επιστήμες με τον όρο ανάπτυξη καθορίζεται οποιαδήποτε αλλαγή ή σύνολο διεργασιών βελτίωσης μιας οικονομικής κατάστασης, οποιουδήποτε επιπέδου:
 - νοικοκυριών,
 - επιχειρήσεων,
 - χωρών

Η έννοια της ανάπτυξης

- Ειδικότερα όμως ονομάζεται η προαγωγή της οικονομίας μιας χώρας προκειμένου αυτή να φθάσει στο επίπεδο των ανεπτυγμένων χωρών, ξεφεύγοντας έτσι από την υπανάπτυξη

Η έννοια της ανάπτυξης

- Κατά τη μερκαντιλιστική φάση του πρώιμου καπιταλισμού, ωρίμασε η «υλιστική» αντίληψη της προόδου ως σταδιακής διαδικασίας οικονομικής μεγέθυνσης, κατά την οποία αυξάνονται στο εσωτερικό μίας κοινωνίας τα διαθέσιμα προς κατανάλωση αγαθά

Η έννοια της ανάπτυξης

- ❑ Εκείνη την περίοδο η εν λόγω μεγέθυνση θεωρούνταν πως αντικατοπτριζόταν στην αύξηση της ποσότητας του χρήματος που κυκλοφορούσε υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης
- ❑ Η αντίληψη αυτή, βασίστηκε στη συνειδητοποίηση πως μία οικονομία μπορούσε να παράγει πλεόνασμα αγαθών, που ήταν δυνατό να αξιοποιηθεί για σκοπούς διαφορετικούς από την απλή επιβίωση

Η έννοια της ανάπτυξης

- Ως τότε είχε θεωρηθεί ότι το μόνο που μπορούσε να γίνει, μέσω αύξησης του πληθυσμού ή της φορολογίας, ήταν να προστεθεί πλεόνασμα χρημάτων στο βασιλικό ταμείο

Η έννοια της ανάπτυξης

- Περί τα τέλη του 18ου αιώνα, η ανάδυση της οικονομικής επιστήμης είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση του μερκαντιλισμού από τη σχολή των κλασικών φιλελεύθερων οικονομικών και την έμφαση στα πλεονεκτήματα του ελεύθερου εμπορίου

Η έννοια της ανάπτυξης

- Από εκεί κι έπειτα η έννοια της ανάπτυξης, συνδεόμενη ρητά πλέον με την «ιστορική πρόοδο», αποκρυσταλλώθηκε στην αύξηση της δυνατότητας ικανοποίησης των ατομικών και κοινωνικών αναγκών, με την πάροδο του χρόνου, στο εσωτερικό μίας οικονομίας

Η έννοια της ανάπτυξης

- Δεν περιοριζόταν επομένως σε μια ποσοτική μεγέθυνση του συσσωρευμένου πλούτου, αλλά μεταφραζόταν σε συνεχή και καθολική αύξηση των ρυθμών παραγωγής και κατανάλωσης αγαθών, καθώς και σε ποιοτική μεταστροφή των κοινωνικών δομών και τεχνικών υποδομών προς αυτή την κατεύθυνση, με γνώμονα την «ευημερία»

Αειφόρος Ανάπτυξη

Ευχαριστώ !